Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Underlagt taushetsplikt
Opplysningsplikt

Undersøkelse om forskning og utviklingsarbeid (FoU) 2020

NB! Dette skjemaet viser spørsmålene i undersøkelsen.

Layout og utforming avviker noe fra det elektroniske skjemaet på Altinn.

Logg inn på https://www.altinn.no/ for å besvare undersøkelsen.

Trenger dere hjelp til utfylling av skjemaet, kontakt oss på

- e-post datafangst@ssb.no
- telefon 62 88 51 90

Svartjenesten er åpen kl. 09–15 alle hverdager.

Du skal kun rapportere for foretaket undersøkelsen er sendt til. Hvis foretaket tilhører et konsern skal du altså ikke rapportere for andre foretak i konsernet.

For mer informasjon om undersøkelsen, se rettledningen bakerst i skjemaet og undersøkelsens innrapporteringsside på:
https://www.ssb.no/innrapportering/naeringsliv/fou

Ikke for rapportering

Hva skal regnes som forskning og utviklingsarbeid (FoU)?
Forskning og utviklingsarbeid (FoU) er kreativ virksomhet som blir utført systematisk for å oppnå økt kunnskap, og omfatter også bruken av denne kunnskapen til å finne nye anvendelser. Viktige kriterier som må være oppfylt for at aktiviteten skal regnes som FoU, er at den må inneholde noe nytt, være kreativ, ha usikkerhet knyttet til resultatet, være systematisk og kunne overføres og/eller reproduseres.

- Forskning er systematisk arbeid for å skaffe til veie ny kunnskap.
- Utviklingsarbeid er systematisk eller eksperimentell virksomhet som anvender eksisterende kunnskap for å utvikle nye eller forbedrede produkter eller prosesser.

For mer informasjon, se rettledningen bakerst i skjema.

1. Utførte foretaket forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge i 2020?

FoU-arbeidet kan være utført av både foretakets egne ansatte og innleid personale.
FoU-arbeidet kan være utført både i en egen FoU-avdeling, og i andre avdelinger i foretaket.
Ta også med FoU utført på oppdrag for andre og FoU som inngår i leveranser til kunder.

☐ Ja
☐ Nei → Gå til spørsmål 11

Ikke for rapportering

De neste spørsmålene dreier seg om personer ansatt i foretaket som deltok i egen FoU-aktivitet i 2020.

Ta med
- både heltids- og deltidsansatte som har jobbet med FoU
- ansatte i eventuell FoU-avdeling
- ansatte som har jobbet med FoU i andre avdelinger
- ansatte i administrasjon, samt kontor- og hjelpepersonale som har deltatt i FoU

Ta ikke med innleid personale

2. Hvor mange ansatte deltok i foretakets FoU-aktivitet i 2020?

Dersom antall ansatte som jobbet med FoU varierte mye gjennom året, oppgi et gjennomsnitt. (?)

(?) FoU-personer bør helst bruke minst 0,1 årsverk (dvs. 10 % av arbeidstiden sin) på FoU-arbeid.

	Antall FoU-personer	**Hvor mange av disse var kvinner?**
Med doktorgrad……		
Med annen høyere grads utdanning (hovedfag, mastergrad eller tilsvarende)……		
Med lavere grad eller ingen høyere utdanning ……		
Ansatte FoU-personer i alt……..		

2.1 Hvor mange FoU-årsverk utførte de ansatte i 2020?

En heltidsansatt som gjennom året har brukt halve tiden på FoU, har utført 0,5 FoU-årsverk.

	Antall FoU-årsverk utført
[X] med doktorgrad……..	,
[X] med annen høyere grads utdanning (hovedfag, mastergrad eller tilsvarende)……	,
[X] med lavere grad eller ingen høyere utdanning …..	,
Ansattes FoU-årsverk i alt……	,

2.2 Hadde noen av de [X] FoU-personene med doktorgrad eller annen høyere grads utdanning utenlandsk statsborgerskap?

☐ Ja

☐ Nei

Hvor mange hadde utenlandsk statsborgerskap?

☐ FoU-personer

2.3 Hvilke arbeidsoppgaver utførte FoU-personene som var ansatt i foretaket i 2020?

	Antall FoU-personer	Antall FoU-årsverk utført
Produkt/prosessutviklere, forskere og prosjektledere..... Har utviklet ny kunnskap, produkter, prosesser, metoder eller systemer, og/eller planlagt og ledet FoU-prosjekter		,
Øvrig FoU-personale (inkl. teknikere)…..... Støttepersonale for FoU, deriblant teknikere som utfører FoU-oppgaver definert av forskere/produktutviklere. For eksempel maskinteknikere, laboranter, programmerere, administrasjon direkte tilknyttet et FoU-prosjekt		,
Ikke fordelt……		,
I alt (hentet fra spørsmål 2 og 2.1)……..		,

Ikke for rapportering

3. Deltok innleide personer i foretakets FoU-aktivitet i 2020?

Innleide FoU-personer må være en integrert del av foretakets egen FoU-aktivitet. Det betyr at de må ha arbeidet sammen med foretakets eget FoU-personale og vært underlagt foretakets direkte styring. Det kan f. eks. konsulenter.

FoU-tjenester som er kjøpt fra andre føres ikke her, men under spørsmål 11. (?)

(?) Innkjøpte FoU-tjenester er når andre utfører FoU på oppdrag fra foretaket uten å være integrert i foretakets egen FoU-aktivitet. Eksterne personer som utfører slik FoU, skal derfor ikke regnes som innleide personer. Innkjøpt FoU kan f.eks. være outsourcet.

☐ Ja
☐ Nei

Hvor mange var innleide?

☐ Innleide FoU-personer

Hvor mange FoU-årsverk utførte de innleide personene?

☐ , ☐ FoU-årsverk

Dette spørsmålet gjelder 2021.

4. Hvor mange ansatte personer og årsverk anslår dere foretaket vil bruke til egen FoU-aktivitet i 2021?
Ta bare med egne ansatte i foretaket, og ikke med innleide personer.

☐ FoU-personer

☐ , ☐ FoU-årsverk

Ikke for rapportering

5. Oppgi kostnadene til FoU utført i foretaket i 2020.
Oppgi beløpene i hele tusen kroner uten mva. For mer informasjon, se rettledningen bakerst i skjema.

Driftskostnader

Faktiske lønnskostnader til FoU ……		000 kr
Kostnader til de [X] innleide FoU-årsverkene (oppgitt i spm. 3). ……..		000 kr
Andre driftskostnader til FoU		000 kr

(FoU-tjenester som er kjøpt fra andre føres ikke her, men under spørsmål 11)

Kjøp/anskaffelser av varige driftsmidler (ikke avskrivninger)

Bygninger, eiendommer o.l. til FoU…….		000 kr
Maskiner, utstyr, instrumenter o.l. til FoU……..		000 kr
Kostnader til egenutført FoU i alt…….		000 kr

Ikke for rapportering

5.1 Har kostnadene til FoU i 2020 blitt påvirket som en direkte følge av koronasituasjonen?
Det vil si endringer som sannsynligvis ikke ville funnet sted i en normal situasjon.

	Økning	Reduksjon	Ikke påvirket
Driftskostnader			
Lønnskostnader til FoU……	☐	☐	☐
Kostnader til innleide FoU-årsverk……	☐	☐	☐
Andre driftskostnader til FoU……..	☐	☐	☐
Kjøp/anskaffelser av varige driftsmidler (ikke avskrivninger)			
Bygninger, eiendommer o.l. til FoU…….	☐	☐	☐
Maskiner, utstyr, instrumenter o.l. til FoU……...	☐	☐	☐

Dette spørsmålet gjelder 2021.

6. Hvor mye anslår dere at foretaket vil bruke til egenutført FoU i 2021?

	000 kr

---

7. Hvordan fordelte FoU-kostnadene i 2020 seg på følgende teknologiområdene?

- **Bioteknologi:** Bruk av naturvitenskap og teknologi på levende organismer og på deler, produkter og modeller av disse, slik at levende og ikke-levende materiale endres for å frembringe kunnskap, varer og tjenester. Definisjonen av bioteknologi inkluderer ulike fagområder, medregnet etiske, juridiske og samfunnsmessige aspekter.

- **Nanoteknologi:** Nye teknikker for syntese og bearbeiding for design av funksjonelle og strukturelle materialer, komponenter og systemer hvor dimensjoner og toleranser i området 0,1 til 100 nanometer spiller en avgjørende rolle. Etiske, juridiske, samfunnsmessige og helse/miljø/sikkerhetsmessige aspekter ved nanoteknologi

- **Nye materialer, unntatt nanoteknologi:** Funksjonelle materialer (materialer med bestemte kjemiske, fysikalske eller biologiske egenskaper). Materialer, der egenskapene målbevisst endres ved bruk av nanoteknologi, skal dere oppgi under nanoteknologi.

- **Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT):** IKT-teknologi som kunstig intelligens, robotikk og automatisering, smarte komponenter, maskinvare, kommunikasjonsteknologi, tingenes internett, programvare og brukergrensesnitt. Digital sikkerhet, som f.eks. kryptering, biometri og personvern. Digital transformasjon/implementering av IKT i grenseflaten mellom teknologi og mennesker, organisasjoner og/eller samfunnet; bruk av digitale teknologier for å forenkle, effektivisere og optimalisere forretningsmodeller, organisasjoner, produkter, tjenester og prosesser.

Bioteknologi…….....…….		**%**
Nanoteknologi.....…….		**%**
Nye materialer, unntatt nanoteknologi……..……..		**%**
Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)……		**%**
Andre teknologiområder ……		**%**
Vennligst oppgi andre teknologiområder…….		
**Ikke fordelt…….. **	**100**	**%**

Ikke for rapportering

8. Utførte foretaket FoU innen noen av de tematiske områdene nedenfor?

Merk av for alle aktuelle. Dersom FoU-aktiviteten overlappet mellom flere områder, merk av for disse.

A. Energi

☐ *Fornybar energi:* Vann, vind, bioenergi, sol, geotermisk, bølger m.m.

☐ *Energieffektivisering og -omlegging:* Energisparing generelt, som innenfor bygg, industri, transport, petroleumsutvinning, kraftproduksjon og energiforsyning, samt i energisystemet.

☐ *Petroleum:* Undersøkelse og utvinning av petroleumsressursene, utbygging, produksjon og transport og HMS i olje- og gassvirksomheten. Maritime operasjoner knyttet til petroleum rapporteres under Maritim. Energieffektivisering/Miljø, rapporteres under hhv. Energieffektivisering og -omlegging og Miljø.

☐ *Annen energi:* kjernekraft og kraftproduksjon fra kull.

B. Klima

☐ *CO_2-håndtering*: Fangst, transport og lagring av CO_2.

☐ *Klimateknologi og annen type utslippsreduksjon:* Teknologi for reduksjon av klimagassutslipp og andre klimadrivere som ikke er knyttet til energibruk- og produksjon. Samfunnsmessige rammebetingelser og virkemidler for utslippsreduksjoner.

☐ *Klima og klimatilpasninger:* Klimasystemet, klimaendringer og konsekvenser av og tilpasninger til disse (ta ikke med klimateknologi/utslippsreduksjoner).

C. Miljø

☐ *Miljøteknologi*: Teknologier som direkte eller indirekte forbedrer miljøet, unntatt C02-håndtering, fornybar energi og klimateknologi. Omfatter teknologier som begrenser forurensing ved hjelp av rensing, mer miljøvennlige produkter og produksjonsprosesser, mer effektiv ressurshåndtering, støyreduksjon og teknologiske systemer som reduserer miljøpåvirkningen.

☐ *Landbasert miljø og samfunn:* Naturmangfold, økosystemer og økosystemtjenester, forurensing (ikke klimarelatert), avfall og sirkulær økonomi, arealbruk, kulturminner og -miljøer. (?)

(?) Sirkulær økonomi: FoU som bidrar til at ressurser, produkter og avfall utnyttes effektivt og forblir i økonomien i flere ledd, for å redusere miljøbelastninger og bidra til grønn omstilling.

Andre områder

☐ *D. Landbruk:* Produksjon, foredling og marked for landbruksprodukter (jordbruk, inkludert husdyrbruk og skogbruk).

☐ *E. Fiskeri:* Høsting/fangst, foredling og marked for marine organismer. (Forskning for forvaltning rapporterer dere under området Marin.)

☐ *F. Havbruk:* Produksjon, foredling og marked for havbruksprodukter.

☐ *G. Marin:* Marine økosystemer. Overvåking, forvaltning og påvirkning av havets og kystområdenes ressurser og miljø. Inkluderer muligheter i nye bioressurser.

☐ *H. Maritim:* Design, konstruksjon og drift av fartøyer for sjøtransport og alle typer maritime operasjoner samt tjenester knyttet til dette.

☐ *I. Helse og omsorg:* Helse og helsefremmende forhold, forebygging, årsaksmekanismer til sykdom, reduksjon og behandling av sykdommer og funksjonsbegrensninger. Organisering og effektivisering av tjenestene i helse- og omsorgssektoren. Klinisk og farmasøytisk FoU.

☐ **Foretaket hadde ikke FoU på noen av områdene ovenfor.**

8.1 Hvor stor prosentandel av FoU-kostnadene i 2020 gikk til områdene du merket av ovenfor?

Hovedområdene (energi, miljø, klima osv.) kan overlappe. Underområdene innenfor hvert hovedområde bør ikke overlappe.

A. Fornybar energi……		**%**
A. Energieffektivisering og omlegging……..		**%**
A, Petroleum……..		**%**
A. Annen energi……		**%**
B. CO2-håndtering ……		**%**
B. Klimateknologi og annen utslippsreduksjon ……..		**%**
B. Klima og klimatilpasninger ……		**%**
C. Miljøteknologi ……		**%**
C. Landbasert miljø og samfunn.....		**%**
D. Landbruk……..		**%**

Ikke for rapportering

E. Fiskeri ……		%
F. Havbruk ……		%
G. Marin……		%
H. Maritim……		%
I. Helse og omsorg ……..…….….....		%

8.2 Har foretaket satt i gang nye FoU-prosjekter i 2020 som direkte følge av koronasituasjonen?

Det vil si prosjekter som sannsynligvis ikke ville blitt startet i en normal situasjon.

☐ Ja
☐ Nei

8.3 På hvilke områder satte foretaket i gang nye FoU-prosjekter i 2020 som direkte følge av koronasituasjonen?

Teknologiområder

- Bioteknologi…… ☐
- Nanoteknologi…… ☐
- Nye materialer, unntatt nanoteknologi…….. ☐
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)…….. ☐
- Andre teknologiområder…… ☐

Temaområder

- Fornybar energi…… ☐
- Energieffektivisering- og omlegging……. ☐
- Petroleum…… ☐
- Annen energi…… ☐
- CO2-håndtering…… ☐
- Klimateknologi og annen type utslippsreduksjon…… ☐
- Klima og klimatilpasninger…… ☐
- Miljøteknologi…… ☐
- Landbasert miljø og samfunn…… ☐
- Landbruk…… ☐
- Fiskeri ☐
- Havbruk…….. ☐
- Marin…….. ☐
- Maritim…… ☐
- Helse og omsorg…….. ☐
- Andre tematiske områder…… ☐

8.4 Har foretaket utsatt eller avbrutt FoU-prosjekter i 2020 som direkte følge av koronasituasjonen?

Det vil si prosjekter som sannsynligvis ikke ville blitt utsatt eller avbrutt i en normal situasjon.

☐ Ja
☐ Nei

Ikke for rapportering

I spørsmål 5 oppga dere at foretaket hadde kostnader til egenutført FoU i 2020 på kroner [X] 000.

9. Hvordan ble kostnadene til egenutført FoU finansiert i 2020?

Egen finansiering:

Egne midler, inntjening, ny egenkapital……		000 kr
Om noe av dette var venturekapital, oppgi beløpet……..		000 kr
Lån fra finansinstitusjoner eller Innovasjon Norge……		000 kr

Ekstern privat finansiering:

Norske foretak i eget konsern……..…..		000 kr
Utenlandske foretak i eget konsern……..……		000 kr
Andre norske foretak/institusjoner……		000 kr
Andre utenlandske foretak/institusjoner……..		000 kr

Offentlig finansiering:

Norges forskningsråd – NFR……		000 kr
SkatteFUNN - skattefradrag av egenutført FoU, inkludert utbetalt……		000 kr
Tilskudd fra Innovasjon Norge.....		000 kr
Departement, direktorat, fylke, kommune eller andre.		000 kr
Vennligst spesifiser:		

Øvrig finansiering:

Finansiering fra EU-institusjoner (ikke nasjonale myndigheter)……		000 kr
Finansiering øvrig utland……		000 kr
Ikke fordelt ……		000 kr

Ikke for rapportering

10. Solgte/leverte foretaket FoU-tjenester til andre i løpet av 2020?

- ☐ Ja, til foretak i eget konsern
- ☐ Ja, til andre foretak, institutter, offentlige myndigheter o.l. (oppdrag/kommersielt salg)
- ☐ Nei

10.1 Hva var verdien av FoU-tjenester levert til foretak i eget konsern?

Enheter i Norge……..		000 kr
Enheter i utlandet……..		000 kr

10.2 Hva var verdien av FoU-tjenester levert til andre foretak, institusjoner, offentlige myndigheter eller andre?

Enheter i Norge……		000 kr
Enheter i utlandet……		000 kr

11. Kjøpte eller mottok foretaket FoU-tjenester fra andre i 2020?

Innkjøpt FoU er utført av andre på oppdrag fra foretaket. Det kan være deler av et FoU-prosjekt eller et helt FoU-prosjekt.

- Ta med FoU-tjenester kjøpt fra eksterne aktører, også FoU kjøpt eller mottatt fra foretak i eget konsern.
- Ta ikke med innleide personer integrert i foretakets egen FoU-aktivitet. (Dette oppgis i spørsmål 3 og 5.)

☐ Ja
☐ Nei

11.1 Hva var kostnadene til innkjøpte FoU-tjenester fra andre i 2020? (?)

Oppgi alle kostnadene uten mva.
Ta ikke med kostnader til innleide FoU-personer eller andre kostnader til egenutført FoU oppgitt i spørsmål 5.

Norske foretak i eget konsern……..		000 kr
Utenlandske foretak i eget konsern……..		000 kr
Andre norske foretak……		000 kr
Andre utenlandske foretak……		000 kr
Norske forskningsinstitutter, universiteter og høyskoler……		000 kr
Utenlandske forskningsinstitutter, universiteter og høyskoler……..		000 kr
Bransjeinstitutter og liknende, i form av kontingenter, avgifter, lisenser, gaver o.l……		000 kr
Kostnader til innkjøpte FoU-tjenester i alt …….……..		000 kr

(?) - Forskningsinstitutt er bransje- og oppdragsinstitutt samt alle institutter innen universitets- og høgskolesektoren.
- Andre foretak omfatter foretak, konsulentfirmaer o.l. som primært produserer varer og tjenester for salg.
- Støtte til FoU utført av andre selv om foretaket selv ikke har direkte nytte av det, skal også føres her.

Fradragsberettiget moms skal ikke tas med

Ikke for rapportering

I spørsmål 2 ble det oppgitt at [X] ansatte deltok i foretakets egen FoU-aktivitet, og i spørsmål 5 ble de totale kostnadene til egenutført FoU oppgitt til kroner [X] 000.

12. Vennligst fordel disse summene på foretakets virksomheter (?)

(?) Et foretak kan ha flere avdelinger (virksomheter), og disse kan være registrert som egne virksomheter. En virksomhet er en underenhet i foretaket som er lokalt avgrenset og som hovedsakelig driver med aktiviteter innenfor en bestemt næringsgruppe.

Org.nr	Navn/Avdeling	**Antall FoU-personer**	**FoU-kostnader**	
				000 kr
				000 kr
				000 kr
				000 kr
				000 kr
				000 kr
				000 kr
				000 kr
				000 kr
				000 kr
				000 kr
				000 kr
				000 kr
				000 kr
				000 kr
Andre virksomheter……				000 kr

Dersom en virksomhet mangler i listen overfor, vennligst oppgi organisasjonsnummer eller adresse og navn på virksomheten. Svaret blir synlig i kommentarfeltet i skjema.

Ikke fordelt……			000 kr
I alt for foretaket……			000 kr

Ikke for rapportering

Har dere kommentarer til opplysningene dere har gitt, kan dere skrive dem her:

Opplysningene nedenfor er den informasjonen SSB har om kontaktpersonen for dette skjemaet.

Dersom opplysningene er feil eller mangelfulle, vennligst oppdater i feltene nedenfor.

Navn

Telefonnummer

E-postadresse

E-postadressen vil bli benyttet til varslinger for kommende perioder.

Rettledning

Dette er en forkortet utgave av rettledningen som ligger på innrapporteringssiden https://www.ssb.no/innrapportering/naeringsliv/fou

Hva er «forskning og utviklingsarbeid» (FoU)?

FoU er kreativt og systematisk arbeid som utføres for å oppnå økt kunnskap, eller for å finne nye anvendelser av tilgjengelig kunnskap.

Forskning er systematisk arbeid for å skaffe til veie ny kunnskap. **Utviklingsarbeid** er systematisk eller eksperimentelt arbeid som utnytter eksisterende kunnskap for å utvikle nye eller forbedrede materialer, produkter eller prosesser. FoU trenger ikke foregå i egne FoU-avdelinger, det kan også være organisert på andre måter eller som en del av foretakets øvrige aktiviteter.

Det kan være vanskelig å skille FoU-aktivitet fra mer ordinær virksomhet. For at en aktivitet skal kunne defineres som en FoU-aktivitet, må den oppfylle fem grunnkriterier:

1. **Nyhetselement:** FoU-aktivitet har som mål å oppnå ny kunnskap eller finne nye anvendelser av kunnskap i foretakets bransje.
2. **Usikkerhet:** FoU-aktivitetens løsning, ressursbruk og resultat er ikke åpenbar på forhånd, selv for en person med grunnleggende kunnskap på området
3. **Kreativ:** FoU-aktivitetene bruker eller utvikler originale ideer, hypoteser og konsepter.
4. **Systematisk:** FoU-aktivitet er planlagt og budsjettert, ofte organisert som et prosjekt, men kan også være målrettet aktivitet utført av en person eller en gruppe.
5. **Overføre/reprodusere:** FoU-aktivitet skal øke kunnskapsbasen på sitt felt, og derfor bør den potensielt kunne bli overført og reprodusert av andre.

Hva er FoU-aktivitet?

«FoU-aktivitet» er summen av handlinger som en FoU-aktør bevisst utfører for å frembringe ny kunnskap eller nye produkter/prosesser. FoU-begrepet omfatter tre typer aktiviteter:

- **Grunnforskning** er eksperimentell eller teoretisk virksomhet som primært utføres for å skaffe til veie ny kunnskap uten sikte på spesiell anvendelse eller bruk.
- **Anvendt forskning** er også virksomhet av original karakter som utføres for å skaffe til veie ny kunnskap. Anvendt forskning er primært rettet mot bestemte praktiske mål eller anvendelser.
- **Utviklingsarbeid** er systematisk eller eksperimentell virksomhet som anvender tilgjengelig kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring, og som er rettet mot:
    - å framstille nye eller forbedrede materialer, produkter eller innretninger.
    - å utarbeide nye eller forbedrede prosesser, systemer eller tjenester.

I de fleste tilfeller kan FoU-aktivitetene grupperes inn i «FoU-prosjekter». Hvert FoU-prosjekt består av ulike FoU-aktiviteter som organiseres og styres for et bestemt formål, og har egne målsettinger og resultatforventninger knyttet til seg. Det kan også være målrettet aktivitet utført av en person eller en gruppe.

FoU-aktivitetene kan være

- **produktrettet,** dvs. å utvikle nye eller forbedrede varer og tjenester med hensyn til kvalitet og bruksmåte (ikke kosmetiske endringer eller produktdifferensiering).
- **prosessrettet**, dvs. å skape nye eller forbedrede produksjonsteknikker i form av forbedrede innsatsfaktorer (materialer, utstyr, energi og arbeidskraft) og systemer for styring av produksjon og administrative rutiner.

FoU integrert i utviklingsarbeid for andre

FoU kan utføres til eget bruk for foretaket, eller det kan inngå som en integrert del av en utviklingskontrakt for kunder. I slike prosjekter er det ofte behov for ny kunnskap og nye løsninger, og teknologiutvikling og problemløsing krever gjerne FoU. Selv om det kan være vanskelig å avgrense FoU-delen i denne typen kontrakter, skal dere også rapportere slikt FoU-arbeid.

Hvordan skille FoU-aktivitet fra andre aktiviteter?

Eksempler på aktiviteter som ikke er FoU:

- Et normalt konstruksjons- og planleggingsarbeid.
- Innføring av kjent, etablert teknologi i virksomheten.
- Ordinær oppgradering (f. eks. av utstyr, materialer).
- Ordinær oppgradering eller bruk av program- og systemvare i nytt bruksområde eller til nytt formål.
- Rutinemessig prøving og kvalitetskontroll.
- Teknisk service, problemløsning i produksjon og engineeringprosjekter med bruk av eksisterende teknikk.
- Forhåndsplanlegging og annet rutinemessig arbeid ved oppstart av produksjon.
- Service etter salg og feilsøking/feilretting.
- Kurs og kompetanseheving utenfor FoU-prosjekter.

Grensetilfeller mellom FoU-aktivitet og annen aktivitet:

- Konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon med påfølgende utvikling blir regnet som FoU. Er uttesting ferdig, regnes ikke de første enhetene i en prøveproduksjon som FoU.
- Når program- og systemvare er del av et FoU-prosjekt, klassifiserer man det som FoU. Det samme gjelder forskning og utvikling på program- og systemvare. Man klassifiserer det ikke som FoU dersom det er snakk om ordinær oppgradering eller bruk av program og systemvare i nytt bruksområde eller til nytt formål.
- Industriell design er å regne som FoU dersom designet er nødvendig for å drive FoU-prosjektet.
- Industriell teknologi og utstyrsinstallasjon forbundet med utvikling av nye produkter og nye prosesser blir regnet som FoU. Dersom det er en del av ordinær produksjonsprosess, regnes det ikke som FoU.
- Prøveproduksjon er FoU hvis produksjonen innebærer fullskala testing med ytterligere design og teknologiutvikling. Alle andre tilknyttede aktiviteter regnes ikke som FoU.
- Patent- og lisensarbeid er ikke å regne som FoU, med mindre dette arbeidet er direkte knyttet opp mot FoU. Ta ikke med administrativt og juridisk arbeid i forbindelse med patenter eller lisenser.
- Datainnsamling er ikke å regne som FoU, bortsett fra når det inngår som en integrert del av et FoU-prosjekt.

Hva mener vi med kostnader til egenutført og innkjøpt FoU?

- **Egenutført FoU:** FoU-virksomhet utført av eget eller innleid personell. Ta med FoU-aktiviteten uavhengig av om arbeidet blir utført i egen FoU-avdeling eller ikke. Ta ikke med arbeid utført i egen FoU-avdeling, som ikke er av FoU-karakter. Ta med FoU som blir utført på oppdrag for andre, eller som inngår i en leveranse til kunder.
    - *Lønnskostnader* omfatter faktisk opptjent lønn, arbeidsgiveravgift og andre ytelser. Ikke bruk godkjente timesatser i SkatteFUNN-ordningen. Lønnskostnader skal samsvare med FoU-personalets årsverk.
    - *Kostnader til innleid personale* omfatter kostnader til personer som er direkte engasjert i foretakets FoU-prosjekt (-er), men som ikke er ansatt i foretaket. Kjøp av FoU som er utelukkende utført av andre skal dere rapportere under innkjøpte FoU-tjenester.
    - *Andre driftskostnader* omfatter direkte kostnader til materialer, utstyr, reise-, møte-, og kurskostnader for eget FoU-personale. Omfatter også andel av felles husleie, lys, brensel og kontortjenester. Ta ikke med avskrivninger.
    - *Investeringer* er anskaffelser fratrukket salg i året av varige driftsmidler (unntatt avskrivninger) som blir brukt i FoU-virksomhet, både aktiverte og direkte utgiftsførte. Varige driftsmidler er anlegg, bygninger, transportmidler, maskiner, inventar, instrumenter og utstyr med brukstid over ett år. Omfatter også andel av varige driftsmidler. Ta ikke med avskrivninger.

Innkjøpte FoU-tjenester: Innkjøpte FoU-tjenester er når andre utfører FoU på oppdrag fra foretaket uten å være integrert i foretakets egen FoU-aktivitet. Eksterne personer som utfører slik FoU, skal derfor *ikke* regnes som innleide personer. Innkjøpt FoU kan f.eks. være outsourcet. Ta med støtte til FoU utført av andre selv om foretaket selv ikke har direkte nytte av det. Ta ikke med fradragsberettiget moms.